

Memo

Aan College van B&W

Van V&H /WWGZ/GOB
Doorkiesnummer 0235113714
E-mail pvanvliet@haarlem.nl
Datum 13 april 2016
Onderwerp Problematiek rondom 24-uursopvang/Raaks

Aanleiding

In het college van 12 april jl. is gesproken over de toenemende overlast rondom de 24-uursopvang en de Raaksgarage. Bijgevoegd treft u voorstellen om deze overlast te verminderen dan wel te voorkomen. Het voorstel bevat openbare orde-, zorg- en fysieke maatregelen voor de korte en lange termijn.

Problematiek

In het Raaksgebied is er sprake van groeiende overlast. Deze overlast wordt onder andere veroorzaakt door dak- en thuislozen die zich overdag ophouden op het Hortusplein en het Boereplein en daarbij drank nuttigen en urineren op straat. Sommige daklozen verblijven 's nachts in de noodtrappenhuizen van parkeergarage Raaks en zorgen daarbij voor overlast in de zin van verontreiniging en intimidatie van omwonenden die ook van deze trappenhuizen gebruik maken. Deze groeiende overlast door daklozen in parkeergarage Raaks en op het Hortusplein en het Boereplein is deels terug te leiden naar de komst van de 24-uursopvang aan de Wilhelminastraat (geopend sinds november 2015). Een ander deel bestaat uit daklozen die reeds sinds 2013 's nachts in de parkeergarage Raaks verblijven. Het mooie weer van de afgelopen weken maakt dat zowel de daklozen als bewoners meer buiten zijn en dit zorgt voor een toename van de overlast/overlastbeleving.

De groeiende overlast wordt ook veroorzaakt door een andere doelgroep: hangjongeren. Zij veroorzaken voornamelijk overlast door, zonder te consumeren, overdag en 's avonds op de terrassen van de ondernemers van het Hortusplein te gaan zitten. Zij uiten daarbij bedreigingen richting de ondernemers.

In maart en april zijn er twee bijeenkomsten geweest om de toename van overlast in garage Raaks met partners te bespreken en gezamenlijk tot een passende oplossing te komen. Aanwezig waren partijen vanuit het zorgdomein (WWGZ, HVO Querido, GGD, Brijder, ACT Ingeest, RIBW K/AM), het veiligheidsdomein (Veiligheid en Handhaving gemeente Haarlem, politie en brandweer) en het fysieke domein (Gebiedsontwikkeling en Beheer, Spaarnelanden). Tijdens deze bijeenkomsten zijn de volgende mogelijke oplossingen bedacht:

Oplossingen overlast daklozen korte termijn

Openbare orde maatregelen

Extra inzet handhaving en politie Raaksgebied, Boereplein, Hortusplein

Voorgesteld wordt dat er één handhavingskoppel wordt vrijgemaakt om de komende periode continue toezicht te houden in het Raaksgebied. Handhaving werkt ma-di-woe tot 22.00 uur. Do-vrij-zat tot 24.00 uur en zondag tot 17.00 uur. Daarnaast heeft de politie er een zogenaamde IGP opdracht van gemaakt, wat betekent dat er elke dag gerichte controles plaatsvinden.

Extra inzet Alpha security rondom 24-uursopvang

Alpha Security wordt overdag ingehuurd voor 4 ronden per dag (4 x 1 uur). Het is gewenst dat deze inzet (in ieder geval tijdelijk) wordt uitgebreid naar 8 uur per dag. Deze inzet kan dan ook 's nachts plaatsvinden (wekken van slapende daklozen in Raaks).

Inzet verblijfsontzeggingen

Overlast gevende dak- en thuislozen die niet in zorgtraject zijn of niet geholpen willen worden krijgen voor een bepaalde periode een verblijfsontzegging voor het gebied opgelegd. Voor diverse overlast gevende daklozen is een verblijfsontzegging in voorbereiding.

Fysieke maatregelen

Plaatsing urinoirs

Het wenselijk om een aantal urinoirs te plaatsen op het Hortus- en Boereplein.

Afsluiting noodtrappenhuizen Raaks

De meest geschikte oplossing om de toegankelijkheid van de noodtrappenhuizen te beperken is door een elektrische deurvergrendeling op de toegangsdeuren aan te brengen die middels een (door middel van glas afgesloten) noodknop toch geopend kan worden. Een dergelijke vorm van deurvergrendeling is reeds aangebracht in parkeergarage Ripperda. Indien daklozen het glas stuk maken gaat een alarm af, waarbij de politie wordt gealarmeerd.

Zorgmaatregelen

Betere regie op zorg

Voor toezicht en regie op de trajectplannen van dak- en thuislozen is de functie van veldregisseur binnen de GGD belegd. Deze veldregisseur heeft een belangrijke rol om de trajecten binnen de zorg te volgen en te monitoren. Bij stagnatie dient de veldregisseur te zorgen voor verbinding tussen de verschillende betrokken partijen om ten aller tijde tot een oplossing te komen. De GGD werkt aan een betere invulling van de veldregisseur.

Oplossingen overlast dak- en thuislozen: lange termijn

Vroegsignaleringsaanpak

Er is een regionaal plan van aanpak verwarde personen opgesteld. Dit wordt binnenkort aan de gemeenteraad gestuurd. Onderdeel van dit plan is de implementatie van een vroegsignaleringsaanpak in Kennemerland. Deze aanpak heeft zich in andere regio's bewezen en zal op langere termijn effect zal gaan hebben. Hierbij werken Brijder, GGZ Ingeest en politie onder regie van GGD nauw samen om te komen tot een snelle oplossing bij meldingen van verwarde personen. Deze werkwijze kan op korte termijn in Haarlem worden ingevoerd.

Aanwijzen gedoogplek/containerwoningen zorgmijders

Er is een groep dak- en thuislozen die niet in een opvang wil of kan; de zogenoemde zorgmijders. Voor deze groep is er vanuit de zorg al langer de vraag om een aangewezen terrein of plek waar deze groep dak- en thuislozen (onder toezicht) kan verblijven, zonder dat dit gepaard gaat met overlast voor de omgeving. Zo'n terrein kan ook ingevuld worden met containerwoningen of de zogenaamde "Skaeve Huse".

Aanpassen huidige regulier aanbod/ ruimere openingstijden gebruiksruidten

Een ander optie is om de huidige inzet van activiteiten onder de loep te nemen en te kijken of hier uitbreiding in mogelijk is. Hierbij kan gedacht worden aan de aanpassing van het aanbod van dagbesteding of een uitbreiding van de openingstijden van de gebruiksruidten van de Brijder in de 24-uurs opvang aan de Wilhelminastraat.

Creëren van een buitenruimte bij de 24-uursopvang

Bij de huidige 24-uursopvang heeft geen buitenruimte. Aan de kant van het water kan een buitenruimte gecreëerd worden, waardoor daklozen toch buiten kunnen zijn (onder toezicht), maar geen overlast veroorzaken.

Kosten

Een aantal maatregelen kan met reguliere middelen worden gedekt, zoals de extra inzet van handhaving, politie, de versterking van de uitvoering van GGD veldregisseur en de inzet van verblijfsontzeggingen. De andere voorstellen vragen echter extra financiering.

Extra kosten termijn oplossingen

Oplossing	Geschatte kosten
Extra inzet Alpha security, met name 's nachts en op zondag. 4 uur per dag, 7 dagen in de week	50.000,-
Plaatsing urinoirs (incl. 2x per week schoonmaken)	6.000,-
Afsluiting noodtrappenhuizen	75.000,-
Totaal	131.000,-

Financiering lange termijn oplossingen

De kosten van de huidige inzet vanuit het zorgdomein wordt financieel afgedekt uit het Regionaal Kompas. Inzet van extra middelen zoals:

- Uitbreiding van aanbod voor zorgmijders met bijvoorbeeld een gedoogplek met Skaeve Huse;
- Aanpassing van het aanbod aan dagbesteding of verruiming van de openingstijden van de gebruiksruidten;
- Creëren van een buitenruimte bij de 24-uursopvang;

zal moeten worden gevonden binnen de algemene middelen van de gemeente Haarlem en/of het Regionaal Kompas. Ten aanzien van deze laatste dekking is aandachtspunt dat middelen op dit moment geheel bestemd zijn.

Verzoek college

Het college wordt gevraagd in te stemmen met de voorgestelde korte termijn oplossingen en daarvoor de benodigde middelen vrij te maken.

Daarnaast wordt toestemming (en financiering) gevraagd voor de verdere uitwerking van de lange termijn oplossingen.